

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

ŠTÁTNY VÝCHOVNÝ PROGRAM PRE REEDUKAČNÉ CENTRUM

Bratislava 2023

ŠTÁTNY VÝCHOVNÝ PROGRAM PRE REEDUKAČNÉ CENTRUM

Štátny výchovný program pre reedukačné centrum vypracoval Národný inštitút vzdelávania a mládeže.

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 08. marca 2023 pod číslom 2023/6973:1-C9120 s platnosťou od 1. septembra 2023.

OBSAH

ÚVOD	3
1 CIELE A POSLANIE VÝCHOVY	4
2 FORMY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	6
3 VÝCHOVNÝ JAZYK	6
4 TEMATICKÉ OBLASTI VÝCHOVY	6
4.1 CHARAKTERISTIKA A CIELE TEMATICKÝCH OBLASTÍ VÝCHOVY	6
4.1.1 <i>Komunikácia a práca s informáciami</i>	7
4.1.2 <i>Sebarozvoj a svet práce</i>	8
4.1.3 <i>Zdravie a subjektívna pohoda</i>	9
4.1.4 <i>Spoločnosť a príroda</i>	9
4.1.5 <i>Kultúra a umenie</i>	10
4.1.6 <i>Rodina, vzťahy a partnerstvo</i>	11
PRÍLOHA	13
REEDUKAČNO-PREVENTÍVNE ČINNOSTI	13

Úvod

Štátny výchovný program pre reedukačné centrum vymedzuje odporúčaný obsah výchovy a vzdelávania v reedukačných centrách. Vymedzuje špecifické požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o deti v reedukačných centrách, podporuje ich komplexný rozvoj a zohľadňuje ich špecifické potreby. Je postavený na uplatňovaní demokratických princípov a humanistických hodnôt, na ktorých je založený celý výchovno-vzdelávací proces. Dôležitou a významnou zložkou štátneho výchovného programu je uplatňovanie inkluzívneho prístupu k dieťaťu alebo žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Štátny výchovný program pre reedukačné centrum:

- je východiskovým dokumentom, ktorý predstavuje odporúčaný obsah k príprave výchovného programu školského zariadenia,
- zohľadňuje ciele a princípy výchovy vo voľnom čase, výchovy mimo vyučovania a neformálneho vzdelávania,
- predstavuje východisko pre tvorbu metodických materiálov na realizáciu výchovnej, reedukačnej a preventívnej činnosti v reedukačných centrách,
- je koncipovaný tak, aby nadväzoval na výchovno-vzdelávaciu činnosť v základnej a strednej škole a zabezpečoval kontinuitu so vzdelávacím programom pre žiakov so zdravotným znevýhodneným,
- predstavuje podklad k autonómnemu plánovaniu výchovno-vzdelávacej činnosti v jednotlivých reedukačných centrách,
- poskytuje podporu k adekvátnemu využívaniu tematických oblastí výchovy pri všestrannom rozvoji a dosahovaní pozitívnych zmien u detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami – najmä u detí a žiakov s poruchami správania, detí a žiakov s narušením funkcií v oblasti emocionálnej alebo sociálnej, detí a žiakov s vývinovými poruchami a detí a žiakov s poruchou aktivity a pozornosti,
- prepájaním tematických oblastí výchovy zabezpečuje kontinuitu výchovy a vzdelávania a prostredníctvom uplatňovania motivačných výchovných postupov a implementácie inovácií podporuje reedukáciu detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a vytváranie pozitívnej sociálnej klímy v špeciálnom výchovnom zariadení,
- implementuje princíp inkluzívneho vzdelávania do výchovno-vzdelávacieho procesu v reedukačnom centre,
- zabezpečuje koordinovaný tímový prístup pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov, lekára a ďalších odborníkov,
- rešpektuje individuálne potreby detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami pri plánovaní a uplatňovaní špecifik výchovno-vzdelávacieho procesu.

Výchova mimo vyučovania nadväzuje na výchovno-vzdelávací proces školy. Pre tvorbu výchovných programov je dôležité prihliadať na vek detí a žiakov umiestňovaných v reedukačných centrách, ktorý je rôznorodý. Obsahy a ciele jednotlivých výchovno-vzdelávacích činností je potrebné prispôbovať vekovým a individuálnym schopnostiam a charakteristikám detí a žiakov vo výchovných skupinách.

V súlade s § 122, odseku 3 školského zákona sa reedukačné centrá podľa vnútornej organizácie môžu diferencovať na:

- reedukačné centrá pre deti do 15. rokov veku, prípadne do ukončenia povinnej školskej dochádzky v základnej škole,
- reedukačné centrá pre deti od 15. rokov veku,
- reedukačné centrá pre deti do ukončenia ich prípravy na povolanie.

Do reedukačného centra sa prijímajú deti po absolvovaní diagnostiky.

Podľa platnej legislatívy reedukačné centrum na základe výchovno-vzdelávacieho programu a individuálneho reedukačného programu poskytuje deťom do veku 18 rokov s možnosťou predĺženia o jeden rok výchovu a vzdelávanie vrátane prípravy na povolanie s cieľom ich opätovného začlenenia do pôvodného sociálneho prostredia na žiadosť dieťaťa. Individuálne reedukačné programy vychádzajú jednak z potreby individualizácie reedukačného procesu v reedukačných centrách a jednak z potreby unifikovať a štandardizovať postupy psychologickéj diagnostiky a reedukácie. Snímajú pokrok detí a žiakov v reedukačných centrách. Cieľom individuálneho reedukačného programu je odborné precizovanie, humanizácia a komplexné zefektívnenie reedukačného procesu.

Pri výchovnom procese v reedukačnom centre vychovávateľ zohľadňuje psychický stav, správanie a potreby detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Vychovávateľia usmerňujú deti a žiakov tak, aby ich správanie bolo v súlade s formálnymi pravidlami správania; všímajú si a systematicky oceňujú dosiahnuté pozitívne zmeny problematického správania ako výsledku reedukačného procesu.

1 Ciele a poslanie výchovy

Poslaním výchovy reedukačného centra je reedukácia a korekcia prejavov v správaní a tréning požadovaných vzorov či foriem správania sa u detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Poslaním výchovy je vytváranie takých podmienok pre každodenný život, aby deti mali pocit bezpečného domova, spolupatričnosti a prepojenia s okolitým svetom, komunitou či rodinným prostredím, ale tiež optimalizácia a harmonizácia medziľudských a medzigeneračných vzťahov a následné vytváranie podmienok pre ďalšie formovanie osobnosti detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Ciele výchovy v reedukačnom centre sú:

- rozvíjať u detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami všetky kompetencie v jednotlivých oblastiach prírodných vied, humanitných vied, technických vied, matematickej gramotnosti, finančnej gramotnosti, čitateľskej gramotnosti, pohybu a zdravia,
- rozvíjať kompetencie k celoživotnému vzdelávaniu, sociálne kompetencie, kultúrne a umelecké kompetencie, občianske kompetencie a podnikateľské schopnosti,
- rozvíjať manuálne zručnosti, psychomotorické schopnosti, tvorivé a technické myslenie a využívať ich v súlade s aktuálnymi požiadavkami na trhu práce,

- rozvíjať kompetencie v oblasti komunikačných schopností, komunikácie v štátnom a materinskom jazyku,
- posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je dieťa občanom, posilňovať úctu k svojej vlastnej kultúre,
- dodržiavať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- vytvárať podmienky na zodpovedný život v spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie,
- individualizácia a socializácia dieťaťa vo vyspelého jednotlivca s adekvátnymi pracovnými a spoločenskými návykmi, ktoré sú upevňované formou poskytovania pozitívnych zážitkov,
- pripraviť dieťa na úspešný, zmysluplný a zodpovedný osobný, občiansky a pracovný život v otvorenej informačnej spoločnosti,
- prispôbiť výchovu a vzdelávanie čo najviac reálnemu životu,
- umožniť individuálny rozvoj osobnosti dieťaťa v súlade s jeho záujmami, potrebami, poznatkami, spôsobilosťami, zručnosťami,
- poskytovať pozitívne vzory, postoje a hodnoty,
- poskytovať komplexné poradenstvo, starostlivosť a odborné služby zákonným zástupcom a deťom,
- rozvíjať osobnosť dieťaťa celostne, v kontexte rodinného prostredia a komunity, v ktorej žije, ako aj väzieb a vzťahov, ktoré sú pre neho kľúčové,
- aplikovať konkrétne špecifické činnosti reedukačného centra:
 - individuálne reedukačné programy,
 - komunity a hodnotiaci systém,
 - diagnostickú činnosť,
 - špeciálno-pedagogickú podporu,
 - psychologickú činnosť, psychoterapeutickú činnosť,
 - rodinné poradenstvo, terapiu, prevenciu a pod.

Ciele reedukácie sú:

- rozvíjať všetky funkcie v emocionálnej alebo sociálnej oblasti, minimalizovať narušenia funkcií v oblasti emocionálnej alebo sociálnej s dôrazom na celú osobnosť dieťaťa,
- opätovne začleniť dieťa do pôvodného sociálneho prostredia,
- korigovať a kompenzovať disfunkčné vzťahy, postoje, záujmy, motivácie a aspirácie dieťaťa, čo je základným predpokladom pre opätovné získanie sociálnej pozície jednotlivca,
- poskytovať výchovu a vzdelávanie zamerané na optimalizáciu vývinu dieťaťa, na odstraňovanie porúch správania a na vytvorenie predpokladov k osobnostnej a sociálnej integrácii dieťaťa.

Ciele prevencie sú:

- podať základné a objektívne informácie o dôsledkoch sociálno-patologických javov,

- oboznámiť dieťa so stratégiami a taktikami vhodnými pre život v spoločnosti, s cieľom vyhýbať sa a nepodľahnúť sociálno-patologickým situáciám,
- trénovať spôsoby efektívnej komunikácie a správania sa v spoločnosti,
- poskytnúť čo najviac spôsobov, ako dosiahnuť životné uspokojenie a zvládať náročné životné situácie,
- viesť k vlastnému a samostatnému hľadaniu spôsobov riešenia náročných životných situácií, formovať sebaovládanie.

Špecifické ciele sú:

- realizovať špeciálnopedagogickú diagnostiku stavu vzdelanosti, vedomostí, zručností, návykov a vývinu osobnosti,
- optimalizovať vzťah dieťaťa k učeniu, správaniu a práci,
- formovať aktívny postoj k seba vzdelávaniu a seba výchove.

Ciele výchovy v reedukačnom centre sa naplňajú prostredníctvom režimových činností. Ciele reedukácie a prevencie v súlade so špecifickými cieľmi sa naplňajú najmä prostredníctvom **reedukačno-preventívnych činností**, ktorých špecifikácie sú uvedené v prílohe tohto dokumentu.

2 Formy výchovy a vzdelávania

Forma výchovy a vzdelávania v reedukačnom centre je nepretržitá, rozdelená na teoretické všeobecné a odborné vzdelávanie, praktickú prípravu a výchovu mimo vyučovania.

3 Výchovný jazyk

Výchovným jazykom v reedukačných centrách je **štátny jazyk Slovenskej republiky – slovenský jazyk**.

V reedukačných centrách, ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v jazyku príslušnej národnej menšiny, je súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti aj komunikácia v štátnom – slovenskom jazyku.

4 Tematické oblasti výchovy

Tematické oblasti výchovy v reedukačnom centre reprezentujú odporúčané ciele a obsah výchovno-vzdelávacej činnosti v čase mimo vyučovania. Ciele a obsah výchovných oblastí sú prispôbolené záujmom a potrebám súčasných detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami i trendom vo svete (digitalizácia, informatizácia, inklúzia, individualizácia a diferenciacia a i.) a nadväzujú na ciele a obsah vzdelávania.

4.1 Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

Ciele a obsah výchovy v reedukačnom centre sa vymedzujú v nasledujúcich tematických oblastiach výchovy:

1. Komunikácia a práca s informáciami

2. Sebarozvoj a svet práce
3. Zdravie a subjektívna pohoda
4. Spoločnosť a príroda
5. Kultúra a umenie
6. Rodina, vzťahy a partnerstvo

Na úrovni plánovania obsahu výchovy a vzdelávania v podmienkach jednotlivých reedukačných centier je žiaduce **vzájomné prelínanie tematických oblastí výchovy** a ich realizácia so zreteľom na rešpektovanie špecifických potrieb a individuálnych osobitostí detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V jednotlivých tematických oblastiach výchovy v čase mimo vyučovania sa rozvíjajú a navzájom prelínajú kľúčové kompetencie získané vo výchovno-vzdelávacom procese v škole. Dieťa si môže počas pobytu v reedukačnom centre rozvíjať svoje spôsobilosti účasťou na záujmovej činnosti a vo výchovno-vzdelávacích aktivitách. Medzi spôsobilosti dieťaťa, ktoré sa rozvíjajú vo všetkých tematických oblastiach výchovy, patrí vzťah k celoživotnému vzdelávaniu, kompetencie k riešeniu problémov, komunikačné kompetencie, pracovné kompetencie, interpersonálne a intrapersonálne kompetencie, občianske kompetencie, sociálne kompetencie, kultúrne kompetencie, environmentálne kompetencie, digitálne kompetencie a kompetencie k aktívnemu využívaniu voľného času.

Ciele jednotlivých tematických oblastí výchovy sa uplatňujú vo všetkých režimových činnostiach realizovaných v reedukačnom centre, ktorými sú sebaobslužné činnosti, výchovno-vzdelávacie aktivity, záujmová činnosť, krúžková činnosť, príprava na vyučovanie, komunitné stretnutia a spolupráca, organizované osobné voľno, dobrovoľnícke aktivity, reedukačno-preventívne činnosti a i.

4.1.1 Komunikácia a práca s informáciami

Obsahom tematickej oblasti výchovy *Komunikácia a práca s informáciami* je rozvíjanie schopnosti využívať kultivovanú komunikáciu v bežnom živote. Ide o verbálnu a neverbálnu, ale aj virtuálnu komunikáciu. Súčasťou obsahu tematickej oblasti výchovy je aj riešenie konfliktov, aktívne počúvanie, prezentačné zručnosti. Je potrebné naučiť sa rozlišovať objektivitu a subjektivitu interpretácií, kriticky myslieť, komparovať a overovať získané informácie. V súlade s obsahom a cieľmi sa prostredníctvom tematickej oblasti výchovy *Komunikácia a práca s informáciami* rozvíja čitateľská, funkčná, matematická a digitálna gramotnosť.

Ciele tematickej oblasti výchovy Komunikácia a práca s informáciami	
1.	Uplatňovať kultúru vyjadrovania sa, využívať všetky formy komunikácie ako verbálnej, neverbálnej, komunikácie činom, online komunikácie.
2.	Vyjadrovať svoje myšlienky v materinskom aj cudzom jazyku, pracovať s knihou, tvoriť texty rôznych štýlov, pochopiť funkcie písanej reči a porozumieť významu textu.

3.	Rozvíjať schopnosť kritického myslenia pri práci s informáciami získavanými z rôznych zdrojov a z internetu.
4.	Upevňovať vlastné prezentačné zručnosti cez rozvíjanie komunikačných zručností, zručností diskutovať a obhajovať vlastné názory.
5.	Kreovať ekonomické a právne povedomie.
6.	Využívať funkčnú, počítačovú, informačnú, mediálnu, vedeckú, matematickú a finančnú gramotnosť v praktickom živote.
7.	Využívať informačné technológie k nadobúdaniu poznatkov.
8.	Rozvíjať schopnosť vyberať a triediť informácie.
9.	Efektívne využívať informačno-komunikačné technológie pri tvorivých aktivitách, projektoch a vyjadrovaní svojich myšlienok a postojov. Zodpovedne používať interaktívne médiá – porozumieť rizikám informačno-komunikačným technológiám a internetu.
10.	Využívať matematické a logické myslenie pri riešení praktických problémov v každodenných situáciách.

4.1.2 Sebarozvoj a svet práce

Obsahom tematickej oblasti výchovy *Sebarozvoj a svet práce* je rozvoj poznania samého seba, svojich silných a slabých stránok. Patrí sem rozvíjanie pracovných návykov, osvojenie si základných zručností a vytváranie vzťahu a úcte k práci cez rôzne pracovno-technické činnosti.

Ciele tematickej oblasti výchovy <i>Sebarozvoj a svet práce</i>	
1.	Chápať potrebu celoživotného vzdelávania sa a využívať efektívne spôsoby učenia sa.
2.	Rozvíjať zodpovedný prístup k sebapoznaniu, sebahodnoteniu, sebarealizácii a sebaakceptácii.
3.	Využívať získané informácie k dosiahnutiu pracovných a rozvojových cieľov. Aplikovať odborné zručnosti pri uplatnení sa na pracovnom trhu a pri výbere povolania.
4.	Chápať význam osobnej zodpovednosti za vykonanú prácu.
5.	Využívať technické, logické a kritické myslenie pri uplatňovaní pracovných a tvorivých schopností, zručností a návykov v praxi.
6.	Získavať nové poznatky vlastným pričinením, bádáním a skúmaním.
7.	Chápať význam a opodstatnenosť pozitívneho správania pri uplatnení sa v bežnom živote a pri dosahovaní vlastných cieľov.
8.	Rozvíjať schopnosť vyberať a triediť informácie.
9.	Chápať potrebu a dôležitosť dodržiavania zásad bezpečnosti pri práci.

4.1.3 Zdravie a subjektívna pohoda

Tematická oblasť výchovy *Zdravie a subjektívna pohoda* vytvára priestor pre uvedenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb a šport. Obsahom sú témy súvisiace s fyzickým a duševným zdravím, zdravým životným štýlom, životosprávu a režimom dňa. Neoddeliteľnou súčasťou zdravia človeka je aj subjektívna pohoda, ktorá predstavuje schopnosť rasti bez strachu, úzkosti a bez života v neustálej obrane.

<i>Ciele tematickej oblasti výchovy Zdravie a subjektívna pohoda</i>	
1.	Chápať význam dodržiavania zásad zdravej výživy a preventívnej starostlivosti o svoje zdravie.
2.	Rozvíjať pozitívny vzťah k športu a pravidelnému pohybu, využívať pohyb ako prostriedok upevňovania zdravia.
3.	Aplikovať aktívnu relaxáciu k podpore duševného zdravia.
4.	Chápať opodstatnenosť dodržiavania pravidiel v športe aj v bežnom živote.
5.	Eliminovať agresivitu a negatívne prejavy správania prostredníctvom znižovania vnútorného napätia.
6.	Aplikovať terapeutické a preventívne programy zamerané na zlepšovanie telesného a duševného zdravia.
7.	Upevňovať hygienické zásady a návyky sebaobslužných činností.
8.	Využívať zdravý spôsob stravovania, poznať riziká nesprávnej životosprávy, uplatňovať kultúru stolovania.
9.	Využívať rôzne zdroje k nadobudaniu poznatkov o zdravom životnom štýle a uplatňovať ich v praxi.
10.	Plánovať aktívne a zmysluplné trávenie svojho voľného času.
11.	Poznať negatíva a nebezpečenstvo užívania omamných a psychotropných látok a poznatky aplikovať k eliminácii negatívnych návykov.

4.1.4 Spoločnosť a príroda

Obsahom tematickej oblasti výchovy *Spoločnosť a príroda* je rozvoj prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania sa. Je hlavným ukazovateľom schopnosti využívať empatiu, sebahodnotenie a pozitívne hodnotenie druhých. K obsahu patrí aj pochopenie celoživotného procesu podpory a ochrany ľudských práv, pochopenie hodnoty človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziľudských vzťahov v demokratickej spoločnosti.

Prostredníctvom aktivít v tematickej oblasti výchovy *Spoločnosť a príroda* sa rozvíja trvalé povedomie o ochrane životného prostredia – ochrana života v akejkoľvek forme, ochrana vôd, starostlivosť o faunu a flóru, minimalizovanie a triedenie odpadu, šetrenie energiami, využívanie alternatívnych zdrojov a pod.

<i>Ciele tematickej oblasti výchovy – Spoločnosť a príroda</i>	
1.	Aktívne spolupracovať s ostatnými ľuďmi, samostatne a kriticky riešiť konflikty.
2.	Podieľať sa na tvorbe pozitívnej klímy, chápať odlišnosť ako bežnú súčasť života v spoločnosti.
3.	Podieľať sa na tvorbe kvalitných medziľudských vzťahov a väzieb, ktoré sú nevyhnutné pre úspešný vstup do spoločenského života.
4.	Preberať zodpovednosť za svoje rozhodnutia, akceptovať autoritu a rozvíjať úctu k iným ľuďom.
5.	Chápať potrebu pozitívnej zmeny správania sa k druhým ľuďom aj k spoločnosti.
6.	Predchádzať výskytu patologických javov v spoločnosti a ich následkom.
7.	Formovať zručnosti k aktívnej činnosti pri tvorbe a ochrane životného prostredia, rozvíjať pozitívny vzťah prírode a životnému prostrediu.
8.	Nadobúdať základy environmentálneho myslenia, uplatňovať pozitívny vzťah k životnému prostrediu prostredníctvom praktických činností, experimentovania a zážitkového učenia.
9.	Analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a prírodou, človekom a jeho životným prostredím, chápať súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami.
10.	Vedieť hodnotiť objektivitu a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská.
11.	Chápať význam udržania a obnovy ekologickej/biologickej rovnováhy, trvalej udržateľnosti a využívania alternatívnych zdrojov.
12.	Aplikovať environmentálne a technické myslenie pri preukazovaní zodpovednosti za seba a prostredie, v ktorom žijem.

4.1.5 Kultúra a umenie

Obsahom tematickej oblasti výchovy *Kultúra a umenie* je poznanie umeleckých, kultúrnych a mravných hodnôt. Súčasťou tematickej oblasti výchovy je podpora a rozvíjanie estetického cítenia, etického správania sa a využívania umeleckých prostriedkov na vyjadrovanie vlastných pocitov. Súčasťou sú aj témy ako kultúrne dedičstvá – tradície, zvyky, obyčaje, národná hrdosť a vlastenectvo.

<i>Ciele tematickej oblasti výchovy Kultúra a umenie</i>

1.	Posilňovať úctu k ľuďom, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, k rodnému jazyku a kultúre.
2.	Rešpektovať kultúru iných národov a etník, poznať kultúrne tradície a zvyky. Ochrániť kultúrne dedičstvo.
3.	Eliminovať prejavy nežiaduceho správania prostredníctvom prvkov umenia.
4.	Vnímať krásu v bežnom živote, objektívne hodnotiť realitu, hodnotiť umelecké diela na základe vlastného názoru a formovať vlastný vkus. Rozvíjať estetické cítenie.
5.	Využívať rôzne formy umenia (hudba, výtvarné umenie, divadlo, tanec, pohyb a pod.) na sebavyjadrenie.
6.	Uplatňovať talent, fantáziu a predstavivosť pri tvorivej činnosti. Získavať pozitívne zážitky a podnety
7.	Rozvíjať umelecké schopnosti a talent.

4.1.6 Rodina, vzťahy a partnerstvo

K obsahu tematickej oblasti výchovy *Rodina, vzťahy a partnerstvo* patrí rozvoj dieťaťa k sociálnej, morálnej a emocionálnej zrelosti. Cieľom je vychovať osobnosti, ktoré sú schopné konať a správať sa v súlade s etickými normami a hodnotami uznávanými danou spoločnosťou. V reedukačnom centre ide tiež o pozitívnu zmenu vnímania a chápania skutočnej role rodiča, ktorá je často z dôvodu pozorovania negatívnych vzorov v primárnom prostredí skreslená.

Ciele tematickej oblasti výchovy Rodina, vzťahy a partnerstvo	
1.	Byť zodpovedný voči sebe samému a voči iným. Kontrolovať a regulovať svoje správanie vo vzťahu k iným ľuďom v súlade s morálnymi a etickými normami.
2.	Uplatňovať toleranciu, empatiu, akceptáciu a rešpekt pri pozitívnej zmene hodnotovej orientácie. Budovať hodnotový systém a uplatňovať tradičné hodnoty v živote.
3.	Diferencovať mravné aspekty rodinného života, kvalitný partnerský život a eliminovať výskyt patologických javov v partnerstve.
4.	Uplatňovať praktické zručnosti súvisiace s rodinným a partnerským životom, osvojiť si pozitívne vzory správania.
5.	Poznať biológiu a anatómiu človeka a formovať vzťah k vlastnej sexualite a sexualite iných ľudí.
6.	Predchádzať domácemu násiliu, sexuálnemu zneužívaniu a riziku pohlavných chorôb.
7.	Vytvárať a upevňovať kvalitné interpersonálne vzťahy a väzby, formovať mravné vlastnosti vo vzťahu k človeku ako k partnerovi.
8.	Získavať adekvátne, odborné a aktuálne informácie o sexualite, rodičovstve, manželstve.

Príloha

Reedukačno-preventívne činnosti

V reedukačno-preventívnych činnostiach sa realizujú terapeutické aktivity a aktivity zamerané na rozvoj a upevňovanie:

- *Aktivačno-motivačných vlastností* (záujmy, potreby, aspirácie, životné ciele);
- *Vzťahovo-postojových a charakterových vlastností* (mravné, charakterové vlastnosti, postoje, sociálne vlastnosti, sebaregulačné vlastnosti);
- *Emocionálno-dynamických oblastí* (empatia, temperament, agresivita);
- *Vôľových vlastností* (cieľavedomosť, vytrvalosť, iniciatívnosť, samostatnosť, sebaovládanie, sústredenosť, pozornosť, disciplína);
- *Výkonových vlastností* (schopnosti, vedomosti, zručnosti, návyky, tvorivosť).

Cieľom reedukačno-preventívnych činností je dosiahnutie pozitívnych zmien osobnosti tak, že dieťa bude:

- rešpektovať mravné normy uznávané vo vyspelej a riadne organizovanej spoločnosti,
- konať podľa mravných noriem v situáciách, v ktorých nie je kontrolovaný,
- nadobúdať a využívať profesijné zručnosti a návyky,
- využívať schopnosti súžitia vo sfére rodinného života,
- aplikovať schopnosti súžitia v spoločenskej skupine, v ktorej vykonáva svoju profesiu,
- schopné súžitia vo sfére spoločenského a politického života,
- využívať záujmy a predpoklady na racionálne trávenie voľného času, vedieť relaxovať,
- schopné súžitia vo sfére spoločenského života.

V reedukačných centrách prebieha aj terapeutická činnosť, ktorá sa realizuje vo výchovnom procese za účasti vychovávateľov a ďalších odborníkov. Terapie delíme na:

- **Individuálne** – konzultačné (vychovávateľ) a poradenský servis (vychovávateľ), individuálne poradenstvo (vychovávateľ, psychológ) a terapia (psychológ).
- **Skupinové** – skupinové poradenstvo (vychovávateľ) a terapia (psychológ), relaxačné cvičenia (vychovávateľ, psychológ), analytické skupiny (vychovávateľ), intervenčné skupiny (vychovávateľ).
- **Hromadné** – komunita (pedagogickí a odborní zamestnanci), voľná tribúna (pedagogickí a odborní zamestnanci), terapeutický klub (psychológ), komunitné stretnutie (vychovávateľ).

Štátny výchovný program pre reedukačné centrum

Na tvorbe *Štátneho výchovného programu pre reedukačné centrum* sa podieľali členovia Ústrednej komisie pre výchovu a vzdelávanie v špeciálnych výchovných zariadeniach:

Ing. Zuzana Kordošová

Mgr. Jana Novanská

Mgr. Róbert Paulík

PaedDr. Jana Verešová, PhD

Mgr. Viktor Vicena